

Når SU-lån bliver til SU-gæld

Af Morten Steenbjerg Kristensen og Jarl Quitzau

Den samlede SU-gæld til den danske stat var 49,7 milliarder kr. ultimo 2021. SU-lån bliver optaget af studerende, og tilbagebetaling skal påbegyndes, når studierne er færdiggjort eller afbrudt. Langt de fleste betaler lånet tilbage rettidigt, mens et mindretal misligholder gælden. Et nyt datagrundlag gør det muligt at adskille den samlede SU-gæld optaget af studerende under uddannelse hhv. færdiguddannede samt for 2020 og 2021 også SU-gæld til inddrivelse, som er gæld, der burde have været betalt tilbage på.

I analysen undersøges danskere med SU-gæld den sidste dag i 2021 på tværs af alder, køn, uddannelsesvalg, opvækst og bopæl. Analysen undersøger SU-gæld hos personer i den danske befolkning og altså ikke SU-gæld hos personer bosat i udlandet.

Analysens hovedkonklusioner:

- 18 pct. af de 18-49-årige havde SU-gæld ultimo 2021. Blandt alle personer - dvs. både med og uden gæld – var den gennemsnitlige SU-gæld 19.000 kr.
- 19 pct. af de 18-49-årige kvinder og 16 pct. af de jævnaldrende mænd havde SU-gæld. Blandt alle kvinder - var den gennemsnitlige SU-gæld 23.000 kr., mens beløbet for mænd var 15.000 kr. Kvinder og mænd havde nogenlunde lige meget misligholdt SU-gæld ultimo 2021, hhv. 4.000 kr. for kvinder og 3.500 kr. for mænd.
- Dimittenders gennemsnitlige SU-gæld er forskellig afhængig af typen af deres fuldførte uddannelser. Blandt personer, der færdiggjorde en mellemlang videregående uddannelse i enten 2020 eller 2021, var den gennemsnitlige SU-gæld 68.000 kr. ultimo 2021, mens dem, der færdiggjorde en lang videregående uddannelse i samme periode havde SU-gæld på 57.000 kr.
- Blandt 18-49-årige, der ikke var i gang med en uddannelse, havde dem, som ikke havde færdiggjort en erhvervskompetencegivende uddannelse, i gennemsnit mere SU-gæld til inddrivelse (8.600 kr.) end andre (3.000 kr.).
- Misligholdt SU-gæld udgjorde i gennemsnit 3.700 kr. blandt alle 18-49-årige i 2021. Kontanthjælpsmodtagere havde i 2021 med 17.200 kr. i gennemsnit en væsentligt højere SU-gæld til inddrivelse end personer i arbejde (2.800 kr.).
- Især SU-skyldnere opvokset i familier fra nederste indkomstkvarantil havde SU-gæld til inddrivelse. Personer, som boede i familier i nederste indkomstkvarantil som 15-årige, stod for 53 pct. af den samlede SU-gæld til inddrivelse. Personer fra øverste indkomstkvarantil stod til sammenligning for 8 pct.
- 18-49-årige i Lolland Kommune havde ultimo 2021 den største gennemsnitlige SU-gæld (30.000 kr.). Herefter følger Guldborgsund Kommune (28.000 kr.) og Odense Kommune (27.000 kr.). 18-49-årige i Ringkøbing-Skjern Kommune havde den laveste gæld (9.000 kr.).

Kontakt:

Morten Steenbjerg Kristensen
mrt@dst.dk
39 17 32 67

Jarl Quitzau
jaq@dst.dk
39 17 35 94

Knap 50 mia. kr. i SU-gæld ultimo 2021

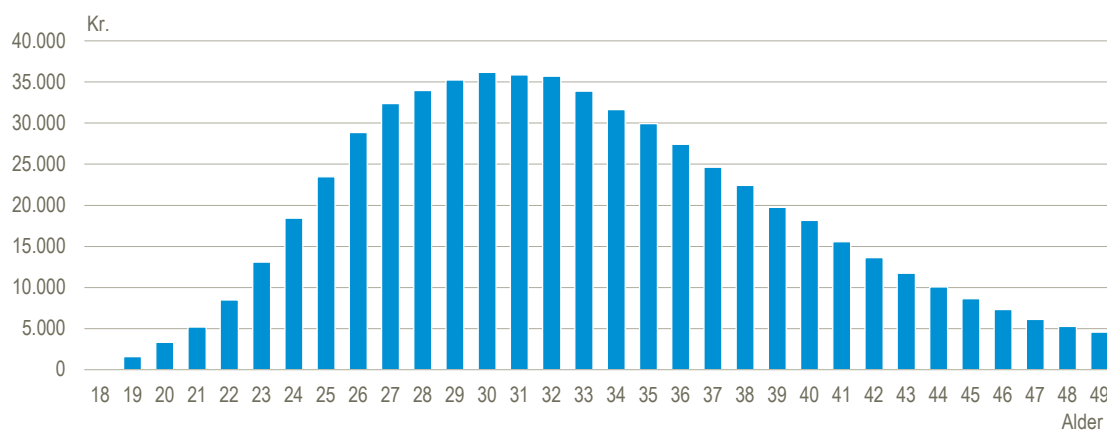
For mange unge giver det mening at tage SU-lån under uddannelsen, da det er i den periode af deres liv, hvor de har den laveste indkomst. Den samlede SU-gæld til den danske stat ultimo 2021 var 49,7 milliarder kr. fordelt på 460.000 personer. Heraf var 2,3 milliarder kr. optaget af personer, der ikke længere var bosiddende i Danmark ultimo 2021 og ikke en del af den danske befolkning på dette tidspunkt - disse personer undersøges ikke i denne analyse, da Danmarks Statistik ikke har komplette data for dem.

I figur 1 ses den gennemsnitlige SU-gæld for et-årsaldersgrupper mellem 18 og 49 år i Danmark. Disse personer skyldte tilsammen 45,1 mia. kr. i SU-gæld og stod dermed for langt størstedelen af SU-gælden. Dertil kommer de 2,3 mia. kr., som skyldtes af personer, der ikke bor i Danmark og 2,4 mia. kr., som skyldtes af personer over 50 år. De 45,1 mia. kr. svarer til, at 18-49-årige i gennemsnit skyldte 19.000 kr. ved udgangen af 2021.

18 pct. af alle 18-49 årige svarende til 418.000 personer havde SU-gæld ultimo 2021. De skyldte i gennemsnit 108.000 kr.

SU-gælden toppe omkring 30-årsalderen, fordi mange på dette alderstrin er tæt på at være færdige med deres studier eller blev færdige for relativt nylig. Dermed har de haft relativt kort tid efter studiet til at betale af på gælden og relativt lang tid under studiet til at optage gæld. Yngre personer vil alt andet lige have haft kortere studietid at optage gæld i, mens ældre personer har haft længere tid til at betale af på gælden.¹

Figur 1 Gennemsnitlig SU-gæld blandt 18-49-årige i befolkningen. Ultimo 2021

Anm.: Populationen er alle personer i Danmark d. 31. december. 2021.

Kilde: Særudtræk fra formueregistret.

Forskellige typer af SU-gæld dominerer i forskellige aldersgrupper

I denne analyse arbejder vi med tre forskellige typer af SU-gæld: SU-gæld under studiet, SU-gæld efter studiet og SU-gæld til inddrivelse. *SU-gæld under studiet* er SU-gæld, som endnu ikke skal betales tilbage, *SU-gæld efter studiet* er SU-gæld, som bliver tilbagebetalt rettidigt, mens *SU-gæld til inddrivelse* er misligholdt SU-gæld, som er sendt til inddrivelse hos Gældsstyrelsen. Se mere i boks 1.

Boks 1. Tre typer SU-gæld i formueregistret

SU-lån skal først betales tilbage pr. 1. januar ét år efter udgangen af det år, uddannelsen afsluttes. Blev man færdiguddannet i 2021, skal man således begynde at betale lånet tilbage i januar 2023. Det er dog muligt at betale af på gælden tidligere, hvis man ønsker det. SU-gæld, der er optaget under uddannelsen, betegnes *SU-gæld under studiet*, indtil der skal afdrages på den. Denne type SU-gæld udgjorde 23,2 milliarder kr. ultimo 2021 eller 47 pct. af den samlede SU-gæld på 49,7 milliarder kr. og var fordelt på 175.000 personer.

¹ Se mere om SU-regler og -sæts på [Uddannelses- og Forskningsstyrelsens SU-hjemmeside](#).

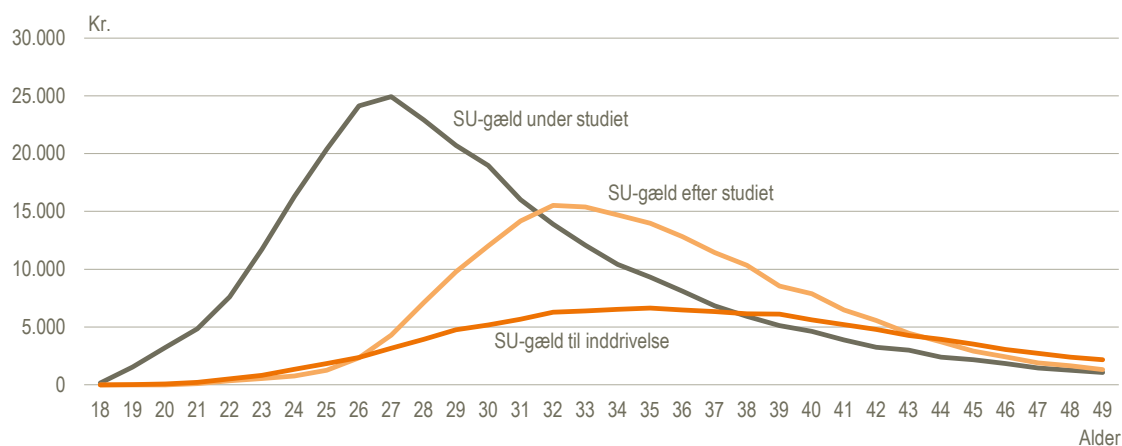
Tilbagebetales SU-gælden retmæssigt, betegnes den *SU-gæld efter studiet*. Denne type SU-gæld udgjorde 15,2 milliarder kr. ultimo 2021, hvilket svarer til 31 pct. af den samlede SU-gæld og var fordelt på 185.000 personer.

Den sidste type SU-gæld betegnes *SU-gæld til inddrivelse*, som er SU-gæld, der er blevet misligholdt og derfor sendt til inddrivelse hos Gældsstyrelsen. SU-gæld til inddrivelse udgjorde 11,3 milliarder kr. (23 pct.) ultimo 2021 og var fordelt på 135.000 personer. En mindre del havde desuden enten *SU-gæld under studiet* (28.000 personer) eller *SU-gæld efter studiet* (7.000 personer). Det skyldes, at *SU-gæld til inddrivelse* ikke stopper en person fra at starte på en ny uddannelse og optage nye SU-lån.

Samlet udgjorde *SU-gæld under studiet* 47 pct. af den samlede SU-gæld på 49,7 mia. kr. ultimo 2021. *SU-gæld efter studiet* udgjorde 31 pct. af SU-gælden, mens 23 pct. af SU-gælden var *SU-gæld til inddrivelse* ultimo 2021.

Figur 2 viser SU-gælden for de 18-49-årige bosiddende i Danmark fordelt på de tre typer af SU-gæld. De forskellige typer af SU-gæld fordeler sig forskelligt på tværs af alder. *SU-gæld under studiet* topper ved 27 år. De 27-årige havde i gennemsnit optaget gæld for 25.000 kr. pr. person ultimo 2021. *SU-gæld efter studiet* topper ved 32 år, og *SU-gæld til inddrivelse* stiger frem til 35-årsalderen, men er af nogenlunde samme størrelsesorden for årgangene, der var mellem 30 og 40 år i 2021.

Figur 2 Gennemsnitlig SU-gæld fordelt på typer af gæld blandt 18-49-årige i befolkningen. Ultimo 2021

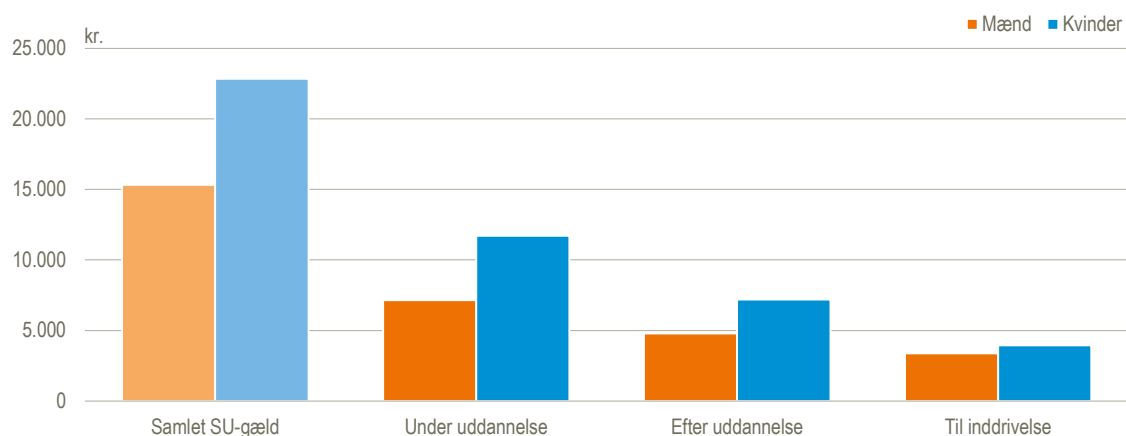
Anm: Populationen er alle personer i Danmark d. 31. december. 2021.

Kilde: Særudtræk fra formueregistret.

Flere kvinder end mænd tager SU-lån – og de låner mere

Kvinder har i gennemsnit optaget mere *SU-gæld under studiet* end mænd, men kvinder og mænd har nogenlunde lige meget misligholdt *SU-gæld til inddrivelse*. 18-49-årige kvinder havde pr. 31. december 2021 optaget 11.700 kr. i *SU-gæld under studiet*, mens mænd i samme aldersgruppe havde optaget 7.200 kr. i *SU-gæld under studiet*, jf. figur 3. Til gengæld havde kvinder og mænd stort set lige høj gennemsnitlig *SU-gæld til inddrivelse*, hhv. 4.000 kr. for kvinder og 3.500 kr. for mænd.

Figur 3 Gennemsnitlig SU-gæld på tværs af typer af gæld og køn. 18-49 år. Ultimo 2021

Anm.: Populationen er alle personer i Danmark pr. 31. december 2021.

Kilde: Særudtræk fra formueregistret.

Andelen af 18-49-årige mænd med SU-gæld var 16 pct., og andelen af kvinder med SU-gæld var 19 pct. i samme aldersgruppe ved udgangen af 2021. De 223.000 18-49-årige kvinder med SU-gæld skyldte i gennemsnit 119.000 kr., mens de 195.000 mænd skyldte 95.000 kr. i gennemsnit. Kvinder optager altså både oftere SU-lån og større SU-lån. Men som tidligere nævnt er SU-gæld til inddrivelse nogenlunde lige stor for begge køn, hvilket indikerer, at kvinder i højere grad betaler gælden tilbage rettidigt, end mænd gør. Kvindernes hyppigere og større SU-lån kan ses i lyset af, at kvinder gennemsnitligt træffer andre studievalg end mænd (se figur 4).

Størst SU-gæld efter mellemlange videregående uddannelser

I det følgende afsnit undersøges SU-gælden umiddelbart efter, at de studerende har færdiggjort deres uddannelse. Afsnittet sætter derfor fokus på SU-gælden ultimo 2021 hos de 141.000 personer, der færdiggjorde en kompetencegivende uddannelse i 2020 eller 2021, og som ikke inden 2022 var startet på et nyt studie, jf. boks 2. 41.000 af disse personer havde tilsammen en SU-gæld på 5,8 mia. kr. ved udgangen af 2021.

Boks 2. Hvem er personerne, som har færdiggjort en uddannelse med SU-gæld under studiet.

For bedre at kunne sammenligne SU-gælden på tværs af studievalg, ser vi i denne del af analysen alene på personer, som færdiggjorde en erhvervskompetencegivende uddannelse i 2020 eller 2021 og ikke var indskrevet på et andet studie 31. december 2021. Afgrænsningen betyder, at personer, som fortsat studerede ultimo 2021 (fx mange bachelorer på kandidatuddannelser) er udeladt fra analysen i dette afsnit. Erhvervskompetencegivende uddannelser er defineret som erhvervsuddannelser, videregående uddannelser samt Ph.d.-uddannelser, jf. [Statistikdokumentationen for Højest fuldførte uddannelse](#).

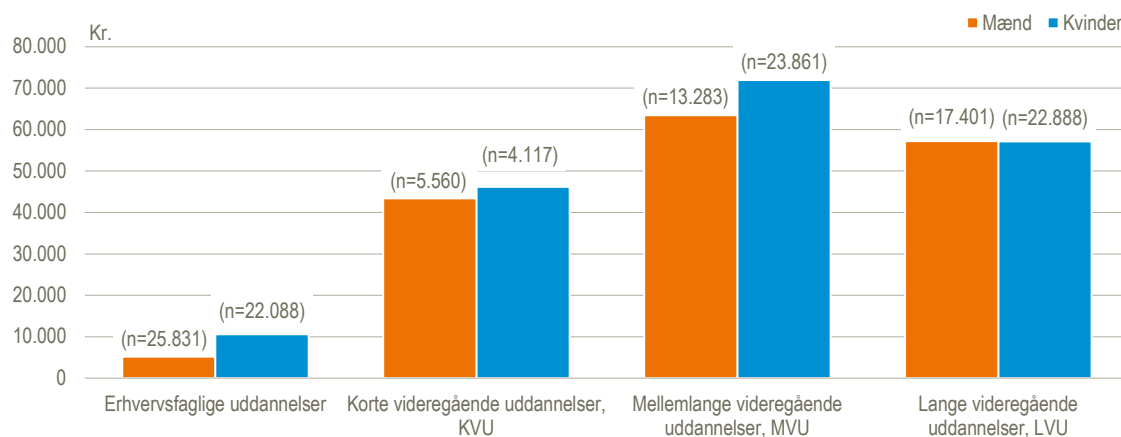
Denne afgrænsning giver 41.000 personer, der ultimo 2021 skyldte 5,8 milliarder kr. af de i alt 23,2 milliarder kr. i *SU-gæld under studiet* (25 pct.). Den *SU-gæld under studiet*, som vi i analysen ikke fordeler på tværs af studieområder, er for personer, der stadig er i gang med et studie (54 pct.), personer der har afbrudt en uddannelse (8 pct.), personer, der har færdiggjort en ikke-erhvervskompetencegivende uddannelse (primært en gymnasial uddannelse) uden at starte på en ny uddannelse (2 pct.) og personer, som ikke kunne findes i Danmarks Statistiks elevregister (11 pct.).

Selvom det er muligt at betale SU-lån tilbage, allerede inden man bliver bedt om det, så vælger de fleste at vente med at betale tilbage til januar året efter, at de er færdige på studiet. Blandt de 41.000 personer, der opfylder alle kriterierne nævnt ovenfor og havde *SU-gæld under studiet*, var det blot 4.000, der havde lavere SU-gæld ultimo 2021, end de havde ultimo 2020. Det vil sige, at under en tiendedel havde betalt dele af beløbet tilbage inden 31. december 2021.

Når senest færdiggjorde uddannelse kobles sammen med SU-gæld, er det vigtigt at understrege, at man i princippet kan have optaget hele eller dele af sin SU-gæld, mens man studerede på en eller flere tidligere uddannelser, man har været indskrevet på.

Figur 4 viser den gennemsnitlige SU-gæld blandt de 141.000 personer i delpopulationen fordelt på køn og studievalg. Universitetsbacheloruddannede er ikke med i figuren, da de typisk fortsætter på en kandidatuddannelse efterfølgende. Ph.d.-studerende indgår ligeledes ikke i figuren, da de får løn og sjældent optager SU-lån. Figuren antyder, at uddannelsesniveaut på den sidste uddannelse, man har været indskrevet på, betyder mere for SU-gældens størrelse end ens køn. Nyuddannede fra mellemlange videregående uddannelser (MVU), havde i gennemsnit *SU-gæld under studiet* på 69.000 kr. ultimo 2021. For mænd var tallet 63.000 kr., mens kvinder i gennemsnit skyldte 72.000 kr. På lange videregående uddannelser (LVU) var den gennemsnitlige *SU-gæld under studiet* 57.000 kr. for begge køn, mens mænd og kvinder med erhvervsfaglige uddannelser i gennemsnit skyldte hhv. 5.000 kr. og 11.000 kr.²

Figur 4 Gennemsnitlig SU-gæld under studiet for nyuddannede efter uddannelsesområde og køn. Ultimo 2021

Anm.: Ph.d.-uddannede og personer, der har færdiggjort en bacheloruddannelse på universitetet og ikke er startet på en kandidatuddannelse endnu, er ikke med i figuren. Gælden er opgjort ultimo 2021. Tallet *n* over søjlerne angiver antallet af personer i gruppen.

Kilde: Særudtræk fra formueregistret og elevregistret.

Når der er forskel på kønnes samlede gennemsnitlige SU-gæld, jf. figur 3, kan det hænge sammen med, at der på mellemlange og lange videregående uddannelser (MVU'er) er flere kvinder end mænd, og at studerende på disse uddannelser har optaget mest SU-gæld under studiet. 23.000 kvinder færdiggjorde MVU'er i perioden 2020-2021, mens blot 17.000 mænd færdiggjorde på dette uddannelsesniveau. Omvendt færdiggjorde 26.000 mænd og 22.000 kvinder en erhvervsfaglig uddannelse.

Figur 4 indikerer, at uddannelsesniveaut på den sidst færdiggjorte uddannelse har betydning for, hvor meget SU-gæld de studerende har optaget i deres studietid. Selvom LVU'er er længere end MVU'er, var SU-gælden større blandt personer fra MVU'er. Dette skal ses i lyset af, at der var flere relativt ældre personer, der i 2020 eller 2021 færdiggjorde en MVU end en LVU, hvilket kan være med til at forklare, at de i gennemsnit færdiggør deres studier med mere SU-gæld, hvis de fx har læst på andre uddannelser tidligere og er løbet tør for SU-klip³. 17 pct. af de personer, der i 2020 eller 2021 havde færdiggjort en MVU, var 31. december 2021 over 35 år mod blot 7 pct. af de personer, der havde færdiggjort en LVU.

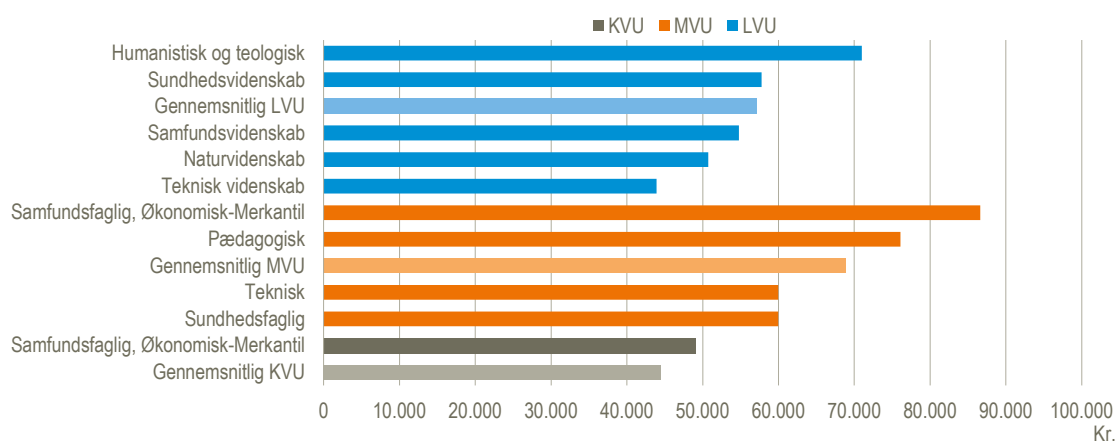
Der er forskel på alderssammensætningen blandt dimittenderne i de forskellige uddannelseskategorier. Fx er færdiguddannede fra en KVU i gennemsnit yngre end færdiguddannede fra en LVU. Når vi kontrollerer for alder og køn på tværs af uddannelser samt uddannelsesområder og -niveauer, ses fortsat de samme tendenser, om end forskellene på SU-gælden på uddannelser med relativt yngre og relativt ældre nyuddannede bliver mindre. Fx bliver forskellen mellem LVU og KVU mindre, når man kontrollerer for alder og køn. Dog er alder ikke den altafgørende faktor, når det gælder uddannelse og SU-gæld.

² Studerende på erhvervsuddannelser har ofte alene mulighed for at tage SU-lån under grundforløbet, mens de fleste modtager lærlingeløn under hovedforløbet.

³ Der er et loft over, hvor mange måneder den enkelte kan modtage SU. Samlet kan en person modtage SU i 70 måneder. Disse måneder bliver betegnet som "SU-klip", hvor et klip modsvarer SU- i én måned. Se mere på [Uddannelses- og Forskningsstyrelsens hjemmeside](#).

Niveauet for SU-gæld varierer også mellem fagområder med samme uddannelseslængde. Figur 5 viser den gennemsnitlige SU-gæld på tværs af længden af uddannelsen og udvalgte fagområder, hvor der ultimo 2021 var mindst 1.000 personer, der havde færdiggjort en uddannelse med *SU-gæld under studiet* fra korte-, mellemlange- og lange videregående uddannelser. Figuren viser, at selvom personer, der havde færdiggjort en mellemlang videregående uddannelse, var tilbøjelige til at have oparbejdet en større SU-gæld end andre, var der variationer på tværs af fagområder. Fx havde personer, der færdiggjorde en uddannelse fra "Humanistisk og Teologisk, LVU", en gennemsnitlig SU-gæld på 71.000 kr. ultimo 2021, hvilket er noget mere end SU-gælden hos personer, der havde færdiggjort en "Teknisk, MVU" og "Sundhedsfaglig, MVU", hvor den gennemsnitlige SU-gæld var 60.000 kr. Nyuddannede fra en uddannelse inden for uddannelsesområdet "Samfundsvidenskabelig, Økonomisk-Merkantil, MVU" var med 87.000 kr. det fagområde med mindst 1.000 studerende, hvor den gennemsnitlige SU-gæld var størst

Figur 5 Gennemsnitlig SU-gæld under studiet for nyuddannede efter uddannelsesområde. (detaljeret). Ult. 2021

Anm: Detaljerede uddannelsesområder for henholdsvis lange, videregående uddannelser (LVU), mellemlange, videregående uddannelser (MVU) og korte, videregående uddannelser (KVVU), hvor der er mindst 1.000 personer, der havde færdiggjort en uddannelse på fagområdet og havde SU-gæld ultimo 2021. Det er *SU-gæld under studiet*, der bliver målt på i denne del af analysen.

Kilde: Særudtræk fra formueregistret og elevregistret.

Den høje SU-gæld inden for fagområdet "Samfundsvidenskabelig, Økonomisk-Merkantil, MVU" dækker over variationer mellem uddannelser. Således var den gennemsnitlige SU-gæld på uddannelserne Socialrådgiver og Offentlig Administration med henholdsvis 123.000 kr. og 128.000 kr. relativt høj. I tabel 1 i bilaget fremgår de 30 erhvervskompetencegivende uddannelser med den højeste sammenlagte SU-gæld for personer, der færdiggjorde uddannelserne i 2020-2021.

Personer med andre indtægter end SU vil alt andet lige have mindre behov for at optage SU-lån. Det er forskelligt fra uddannelse til uddannelse, hvor stor en andel af de studerende, der har et studiejob. 85 pct. og 83 pct. af personer, der færdiggjorde henholdsvis MVU'er og LVU'er i 2020 eller 2021, havde erhvervsindkomst i året inden de færdiggjorde deres uddannelse. Nyuddannede fra en LVU havde i gennemsnit optaget 78.000 kr. i *SU-gæld under studiet*, hvis de ikke havde studiejob, og 53.000 kr. hvis de havde studiejob. På MVU'er er det henholdsvis 111.000 kr. uden studiejob og 63.000 kr. med studiejob.

Størst misligholdt SU-gæld hos personer uden erhvervskompetencegivende uddannelse

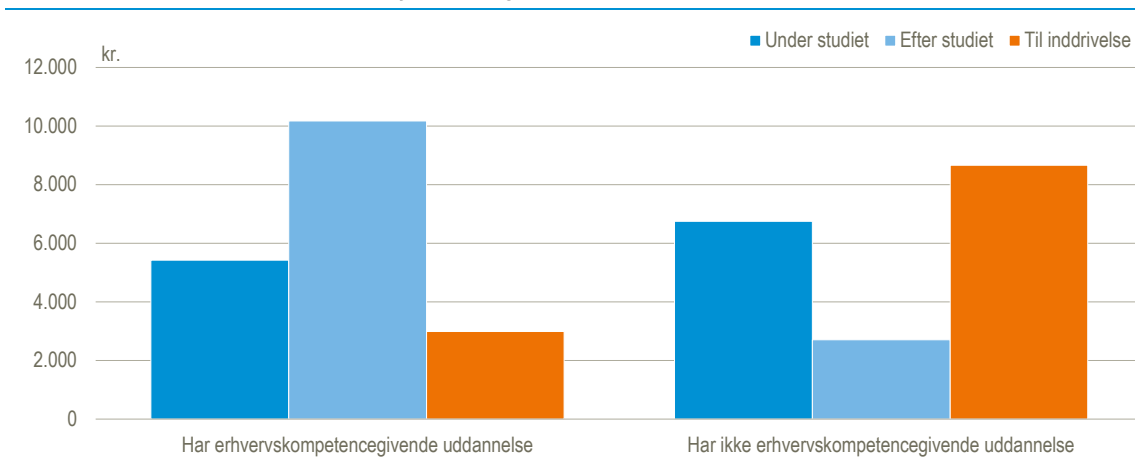
I resten af analysen undersøges samtlige 18-49-årige ift. SU-gæld, og populationen er altså ikke som i delanalysen ovenfor afgrænset til de personer, der netop har færdiggjort en uddannelse.

Selvom man tager SU-lån, så er det ikke sikkert, at man fuldfører den uddannelse, man var i gang med, da man optog lånet. Blandt de 18-49-årige bosiddende i Danmark ultimo 2021, som fandtes

i registret for højest fuldførte uddannelse⁴, var 480.000 ultimo 2021 i gang med at studere en ny uddannelse ifølge elevregisteret. Blandt de resterende 18-49-årige personer, der ikke studerede havde 401.000 personer ikke en erhvervskompetencegivende uddannelse⁵, mens 1,2 mio. personer havde en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Blandt de studerende havde 23 pct. SU-gæld ultimo 2021. Blandt de ikke-studerende var dette tilfældet for 18 pct. af både dem, som *havde* og dem som *ikke havde* fuldført en erhvervskompetencegivende uddannelse. Ikke-studerende mellem 18-49 år med og uden erhvervskompetencegivende uddannelse havde 18.000 kr. og 18.600 kr. i samlet SU-gæld. Til gengæld var der forskel i sammensætningen på typer af SU-gæld, jf. figur 6.

Figur 6 Gennemsnitlig SU-gæld blandt 18-49-årige ikke-studerende med og uden erhvervskompetencegivende uddannelse fordelt på typer af SU-gæld. Ultimo 2021

Anm: Gennemsnittet er for alle personer i aldersgruppen, der ikke studerede ultimo 2021, og ikke blot for dem med SU-gæld. Gælden er målt ved årets sidste dag.

Kilde: Særudtræk fra formueregistret, elevregisteret og registret for højest fuldførte uddannelse.

Tidligere studerende med erhvervskompetencegivende uddannelser havde højest SU-gæld *efter studiet* på 10.200 kr. i gennemsnit, mens personer uden en erhvervskompetencegivende uddannelse havde størst gennemsnitlig *SU-gæld til inddrivelse* på 8.600 kr. i gennemsnit. For personer med det havde en erhvervskompetencegivende uddannelse, uden at have startet på en ny, var den gennemsnitlige SU-gæld til inddrivelse 3.000 kr. Det tyder således på, at personer, der er droppet ud af studiet, eller som har optaget SU-gæld under en ungdomsuddannelse og ikke siden hen er startet på en erhvervskompetencegivende uddannelse, har sværest ved at betale SU-gælden tilbage rettidigt. I de følgende afsnit ser vi på rettidig tilbagebetaling af SU-gæld og personers socioøkonomiske status.

Kontanthjælpsmodtagere har den højeste SU-gæld til inddrivelse

I dette afsnit ser vi alene på den misligholdte SU-gæld – altså *SU-gæld til inddrivelse*. Den samlede *SU-gæld til inddrivelse* var ultimo 2021 på 11,3 milliarder kr., hvoraf de 10,1 milliarder kr. vedrørte 122.000 personer bosat i Danmark. Blandt 18-49-årige bosat i Danmark blev der skyldt 8,7 milliarder fordelt på 111.000 personer. De 111.000 personer mellem 18 og 49 år havde i gennemsnit 78.000 kr. i SU-gæld til inddrivelse.

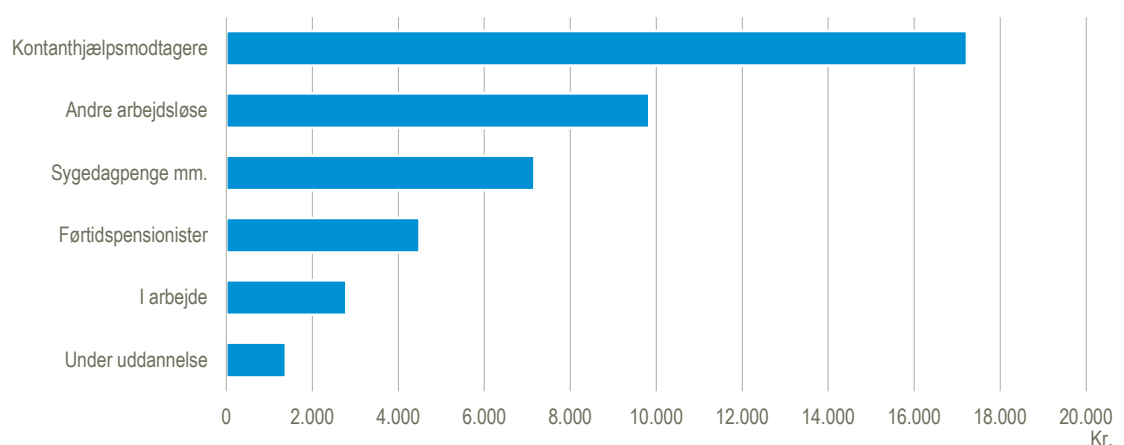
I figur 7 kan man se, at for aldersgruppen 18-49 år havde ikke-beskæftigede i 2021 højere gennemsnitlig *SU-gæld til inddrivelse* end personer i arbejde. Kontanthjælpsmodtagere i alderen 18-49 år skyldte i gennemsnit 17.200 kr., hvilket er væsentligt mere, end de 2.800 kr. som 18-49-årige i arbejde i gennemsnit skyldte. Gennemsnittet blandt alle 18-49-årige var 3.700 kr. De fleste

⁴ For 283.000 18-49-årige personer ud af 2,3 mio. kan højest fuldførte uddannelse ikke findes. For 267.000 af disse skyldes det, at der er tale om indvandrere.

⁵ Erhvervsuddannelser, videregående uddannelser samt ph.d.-uddannelser bliver betragtet som erhvervskompetencegivende, mens grundskole og gymnasiale uddannelser ikke er erhvervskompetencegivende. Se mere i [Statistikdokumentationen for Højest fuldførte uddannelse](#).

med SU-gæld til inddrivelse er i gruppen "I arbejde", men gennemsnittet er lavt, da de fleste 18-49-årige uden *SU-gæld til inddrivelse* også var i job.

Figur 7 Gennemsnitlig SU-gæld til inddrivelse blandt alle 18-49-årige fordelt på socioøkonomisk status. Ultimo 2021

Anm.: Socioøkonomisk status er tildelt på baggrund af, hvilken socioøkonomisk gruppe man har tilhørt størstedelen af året, hvilket i dette tilfælde er 2021. Gælden er målt for årets sidste dag i 2021. Der var i alt 1,6 mio. personer i alt i gruppen "I arbejde" og 117.000 personer i alt i gruppen "Kontanthjælpsmodtagere".

Kilde: Særudtræk fra formueregistret og indkomstregistret.

Hvor størrelsen på *SU-gæld under uddannelse* hænger sammen med længden af ens uddannelse (se figur 4), så er størrelsen af SU-gæld til inddrivelse i højere grad forbundet med beskæftigelse og dermed evnen til at betale af på SU-gælden.

Nederste indkomstkvarantil i barndommen har mest SU-gæld til inddrivelse

Figur 8 viser, hvor stor betydning økonomiske vilkår under opvæksten har for forskellene i *SU-gæld til inddrivelse* for aldersgruppen 18-39-årige (jf. boks 3). I figuren er personer med SU-gæld fordelt på kvartilgrupper på baggrund af deres familieækvivalerede disponible indkomst, da de var 15 år, relativt til jævnaldrene på samme tidspunkt. Første kvartil er de 25 pct. med lavest indkomst.

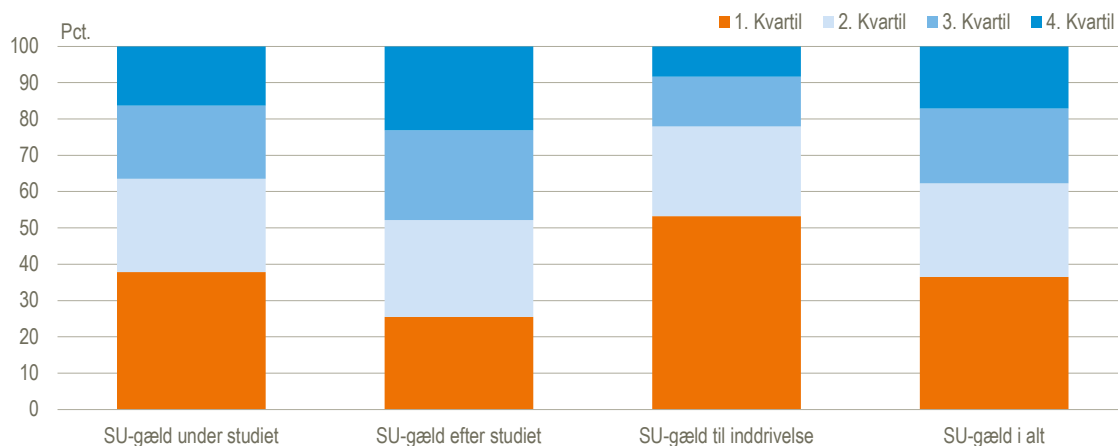
Boks 3. Indkomstkvartiler og familieækvivaleret disponibel indkomst

Denne del af analysen er inspireret af en metode, som Tænketanken DEA i rapporten [Brug af SU-lån](#) fra 2022 har anvendt til at koble økonomiske vilkår under opvæksten med optagelse af SU-lån. I denne del af analysen anvender vi DEA's metode til at undersøge sammenhængen mellem mængden af de tre typer af SU-gæld og opvækstvilkår. I den forbindelse fordeles personerne i analysen i kvartiler på baggrund af deres familieækvivalerede disponible indkomst som 15-årige relativt med andre 15-årige i samme årgang.

I denne opgørelse indgår alene 18-39-årige (ultimo 2021), der var en del af den danske befolkning som 15-årige. Ca. 250.000 af de 18-39-årige, svarende til 15 pct., var ikke bosiddende i Danmark som 15-årige, og indgår derfor ikke i denne del af analysen. Desuden varierer størrelsen på kvartilerne i figuren, da kvartilerne er opdelt på 15-årige i et givent år. Men det er kun personer, som også indgik i befolkningen ultimo 2021, der indgår i figuren. Kvartilgrupperne for 18-39-årige ultimo 2021 er dog næsten lige store med 346.000 personer i alle fire kvartilgrupper.

Hvis økonomiske vilkår under opvækst ikke havde nogen betydning for SU-gæld senere i livet, så ville det forventes, at hvert kvartil havde 25 pct. af den samlede SU-gæld inden for hver type af SU-gæld. Det er *ikke* tilfældet. Figuren viser bl.a., at personer fra nederste indkomstkvartilgruppe stod for 38 pct. af *SU-gæld under studiet*, 25 pct. af *SU-gæld efter studiet* og hele 53 pct. af *SU-gæld til inddrivelse*. Ser man derimod på personer, som befandt sig i øverste indkomstkvartil som 15-årige, stod de for 16 pct. af *SU-gælden under studiet*, men kun for 8 pct. af den SU-gæld, som er sendt til inddrivelse hos Gældsstyrelsen. Det tyder altså på, at økonomiske vilkår under opvækst *har* betydning for SU-gæld senere i livet.

Figur 8 SU-gæld fordelt på typer af gæld og familieindkomstkvartil som 15-årig. 18-39-årige. Ultimo 2021

Anm: Kun SU-skyldnere, der var i befolkningen som 15-årige, såvel som ultimo 2021, er med i denne figur.

Kilde: Særudtræk fra formueregistret og indkomstregistret.

Højest SU-gæld pr. person i Lolland Kommune - lavest i Ringkøbing-Skjern Kommune

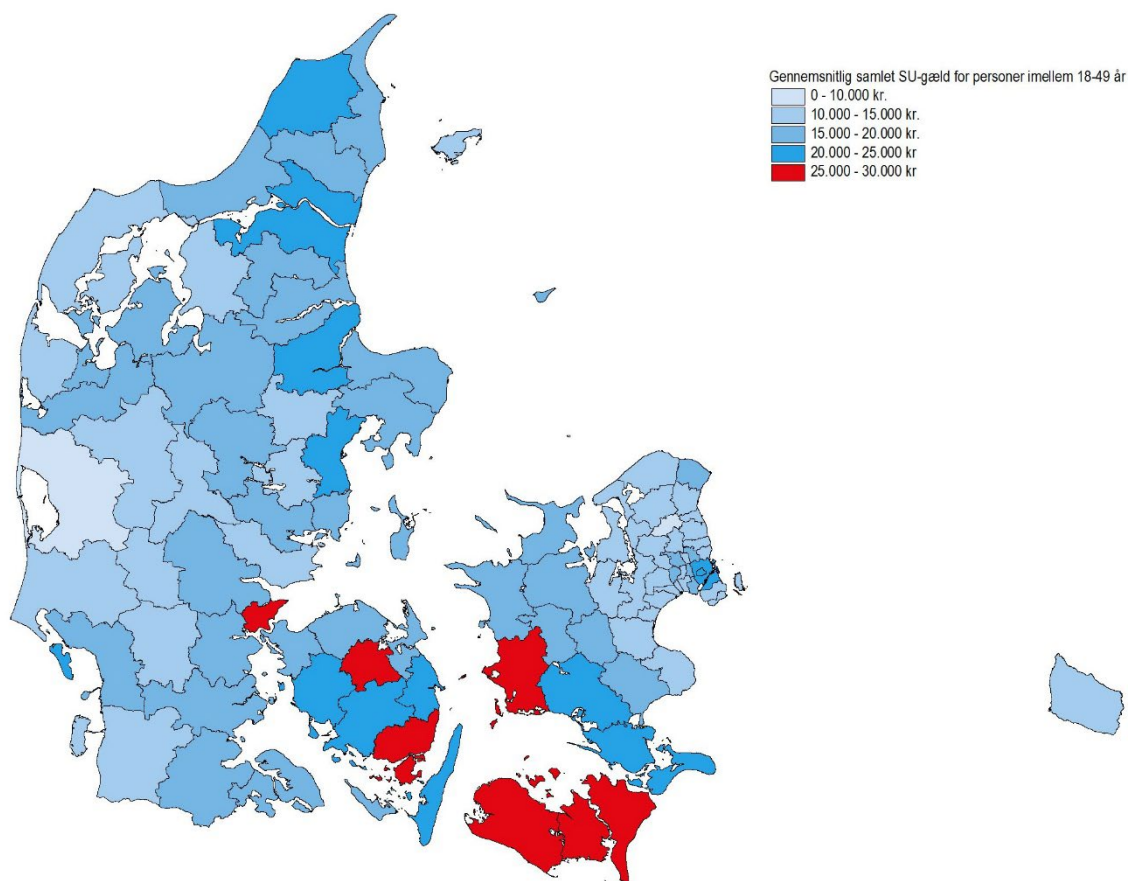
Der er geografiske forskelle på, hvor meget SU-gæld danskerne har optaget, og hvilke gældstyper deres SU-gæld fordeler sig på. Figur 9 viser den gennemsnitlige SU-gæld pr. person i aldersgruppen 18-49 år ultimo 2021. SU-gælden var med 9.000 kr. lavest i Ringkøbing-Skjern Kommune og med 30.000 kr. pr. person højest i Lolland Kommune. Blandt de 9 pct., som havde SU-gæld i Ringkøbing-Skjern Kommune, var gælden i gennemsnit 100.000 kr., mens den blandt de 20 pct., som havde SU-gæld i Lolland Kommune, i gennemsnit var 150.000 kr.

Andre kommuner med stor gennemsnitlig SU-gæld er Slagelse, Odense, Svendborg, Guldborgsund og Fredericia kommuner, som alle havde en gennemsnitlig SU-gæld på over 25.000 kr. pr. 18-49-årig⁶. Når gælden er høj i disse kommuner, skyldes det både, at en relativt stor andel af personer i aldersgruppen har SU-gæld, og at de, der har gæld, har relativt stor gæld.

⁶ Se SU-gælden i samtlige kommuner i Tabel 2 i bilaget.

Figur 9

Gennemsnitlig SU-gæld for alle 18-49 år. Ultimo 2021

Anm.: Gennemsnittet er for alle personer i aldersgruppen og ikke blot for dem med SU-gæld. Gælden er målt for årets sidste dag. Se den gennemsnitlige SU-gæld for alle 18-49-årige ultimo 2021 i Tabel 2 i bilaget.

Kilde: Særudtræk fra formueregistret.

Ligesom for den samlede SU-gæld er der forskel på tværs af kommuner, hvis der ses på de tre typer af SU-gæld (*under studiet, efter studiet og til inddrivelse*) i forhold til antallet af indbyggere i kommunen i det relevante aldersinterval. Det kan skyldes kommunernes alderssammensætning, socioøkonomisk status hos borgerne og antallet af uddannelsesinstitutioner.

Odense Kommune havde ultimo 2021 det højeste gennemsnit for *SU-gæld under studiet* på 15.000 kr. Andre kommuner, der havde høj *SU-gæld under studiet*, var Guldborgsund Kommune, Lolland Kommune og Aalborg Kommune. Københavns Kommune havde den højeste *SU-gæld efter studiet* på 9.000 kr. i gennemsnit efterfulgt af Frederiksberg Kommune, Svendborg Kommune og Syddjurs Kommune.

Lolland Kommune havde den højeste gennemsnitlige *SU-gæld til inddrivelse* på 11.000 kr. De fem næste kommuner på listen var Langeland Kommune, Guldborgsund Kommune, Fredericia Kommune, Vordingborg Kommune og Slagelse Kommune. Modsat *SU-gæld under studiet* og *SU-gæld efter studiet*, så ligger mange af kommunerne med høj *SU-gæld til inddrivelse* på det sydlige Sjælland, Lolland og Falster. Det tyder således på, at SU-gæld bliver optaget på tværs af landet, men at der er dele af landet, hvor det er sværere at betale gælden tilbage rettidigt.

En del af forskellen mellem kommunerne kan tilskrives forskelle i alderssammensætning og kønsfordeling i kommunerne. Men når der kontrolleres for alder og køn ses fortsat de samme tendenser i forskellene mellem kommunerne. Køn og alder er altså *ikke* den eneste faktor for forskelle mellem kommuner.

Bilag

Tabel 1 Uddannelser og nyuddannedes SU-gæld. Ultimo 2021

	Samlet SU-gæld under studiet (A)	Nyuddannede (B)	Andel med SU-gæld (C)	Gennemsnitlig SU-gæld for alle nyuddannede (A/B)	Gennemsnitlig SU-gæld for personer med uddannelsen og SU-gæld (A/B/C)
	Mio kr.	Antal	Pct.	Tusind kr.	Tusind kr.
Socialrådgiver, prof.bach.	325	2 652	57	123	215
Folkeskolelærer, prof.bach.	321	3 729	48	86	179
Sygeplejerske, prof.bach.	305	4 787	43	64	148
Dagtilbudspædagogik, prof.bach.	206	3 080	47	67	142
Social-og specialpædagogik, prof.bach.	201	2 559	54	78	145
Erhvervsøkonomi, cand.merc.	171	4 247	32	40	126
Medicin, c.med.	152	2 326	41	65	159
Jura, cand.jur.	143	2 216	40	64	161
Skole-og fritidspædagogik, prof.bach.	113	1 684	49	67	137
Bygningskonstruktør, prof.bach.	110	1 702	45	64	143
Finansøkonom	83	1 710	37	49	132
Psykologi, c.psych.	80	1 024	43	78	181
Offentlig administration, prof.bach.	77	603	60	128	213
Fysioterapi, prof.bach.	61	1 377	34	45	131
Social- og sundhedshjælper (eud)	55	3 310	16	17	105
Ergoterapi, prof.bach.	55	879	41	63	153
Maskinmester u. maritimt valgfag (ledelse-drift), prof.bach.	53	739	49	71	145
Statskundskab, cand.scient.pol.	52	935	43	55	128
Økonomi, cand.oecon.	48	805	42	60	143
Datamatiker	46	650	44	71	161
Social- og sundhedsassistent (eud)	42	4 493	8	9	118
International handel og markedsføring (overbygning), prof.bach.	42	1 070	34	39	116
Innovation og entrepreneurship (overbygning), prof.bach.	41	588	50	69	138
Markedsføringsøkonom	40	950	33	43	129
Maskinmester m. maritimt valgfag (ledelse-drift), prof.bach.	35	569	47	62	132
Arkitekt, cand.arch.	34	505	47	67	143
Pædagogisk psykologi, cand.pæd.	34	398	51	85	166
Historie, c.mag.	34	433	48	77	161
Serviceøkonom	31	574	42	53	127
Biologi, cand.scient.	30	449	41	68	165

Anm: Erhvervskompetencegivende uddannelser. Udvalgt og sorteret på baggrund af den samlede SU-gæld under studiet for personer, der har færdiggjort uddannelsen i 2020-2021 og ikke er startet på en ny ultimo 2021.

Tabel 2

Gennemsnitlig SU-gæld for alle 18-49-årige i kommunen. Ultimo 2021

Kommune	SU-gæld i alt I tusind kr.	SU-gæld under studiet I tusind kr.	SU-gæld efter stu- diet I tusind kr.	SU-gæld til inddri- velse I tusind kr.
Albertslund	19	11	4	4
Allerød	10	4	5	1
Assens	21	9	6	5
Ballerup	16	8	5	3
Billund	11	4	3	3
Bornholm	15	5	5	4
Brøndby	15	8	4	3
Brønderslev	19	8	6	5
Dragør	11	4	6	1
Egedal	10	4	5	1
Esbjerg	19	9	5	4
Fanø	.	.	.	.
Favrskov	12	4	6	2
Faxe	17	8	4	5
Fredensborg	15	6	6	3
Fredericia	27	13	7	7
Frederiksberg	21	10	8	3
Frederikshavn	18	8	5	5
Frederikssund	13	6	4	3
Furesø	12	5	5	2
Faaborg-Midtfyn	20	8	7	5
Gentofte	12	5	4	2
Gladsaxe	16	8	5	3
Glostrup	14	7	4	3
Greve	10	5	3	2
Gribskov	12	6	4	2
Guldborgsund	28	15	5	8
Haderslev	20	9	5	6
Halsnæs	13	5	4	3
Hedensted	12	5	4	3
Helsingør	17	8	6	3
Herlev	15	7	5	3
Herning	14	7	4	3
Hillerød	14	7	5	2
Hjørring	20	10	6	5
Holbæk	19	9	5	5
Holstebro	15	8	5	3
Horsens	19	9	6	3
Hvidovre	15	8	5	3
Høje-Taastrup	14	7	4	3
Hørsholm	11	5	5	2
Ikast-Brande	11	5	4	3
Ishøj	13	7	3	3
Jammerbugt	15	7	5	4
Kalundborg	18	9	4	5
Kerteminde	19	9	5	5
Kolding	19	10	5	4
København	24	13	9	3
Køge	14	6	4	3
Langeland	23	9	5	10
Lejre	13	5	6	2
Lemvig	11	4	4	3
Lolland	30	14	5	11
Lyngby-Taarbæk	13	7	4	2
Læsø	.	.	.	.
Mariagerfjord	19	9	5	5
Midelfart	20	9	6	5
Morsø	14	6	4	4
Norddjurs	19	9	5	5
Nordfyns	16	7	5	4
Nyborg	23	11	7	6
Næstved	23	12	5	5
Odder	15	6	7	3
Odense	27	15	7	5

Odsherred	16	7	4	4
Randers	20	10	6	5
Rebild	15	5	7	3
Ringkøbing-Skjern	9	4	3	2
Ringsted	17	9	5	4
Roskilde	15	7	5	2
Rudersdal	13	6	5	2
Rødovre	16	8	5	3
Samsø	.	.	.	.
Silkeborg	16	6	7	3
Skanderborg	13	4	7	2
Skive	17	8	5	5
Slagelse	25	13	5	7
Solrød	11	5	5	2
Sorø	19	9	6	5
Stevns	14	6	5	3
Struer	18	8	6	5
Svendborg	26	12	8	6
Syddjurs	18	7	8	3
Sønderborg	16	7	4	5
Thisted	14	7	4	3
Tønder	15	5	4	5
Tårnby	12	5	4	2
Vallensbæk	11	5	4	2
Varde	13	6	4	3
Vejen	14	6	4	3
Vejle	17	8	5	4
Vesthimmerlands	15	6	3	5
Viborg	16	8	5	4
Vordingborg	24	11	6	7
Ærø	19	8	7	4
Aabenraa	17	9	4	5
Aalborg	24	14	7	4
Aarhus	21	12	6	3

Anm: Kommuner, hvor under 50 personer i aldersgruppen 18-49 år har SU-gæld på mindst en af SU-gældstyperne er ikke opgjort i tabellen.